

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skúpni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravištvi v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti, v Tajništvu SLS, v Faflekovoj hiši. Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasiło Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popústa za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipét reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglase plačv uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popústa.

Rokopisi se ne vračajo.

Bratom i sestram v Ameriki. Zakaj nemorem k vam?

Povabili ste me v Ameriko. Oprosil ste me, da pridem i vas duhovno okrepim z svetim misijonom. Zahvalne ste se šteli izkazati za navuke, štere sem Vam nekđaj davao večini amerikancov — kak sami pišete. Pripravljali ste se za moj lepi sprejem. Čakali ste me, željno, vroče, puni ljubezni i hrepenenja i tudi straha, da gda edne obiščem, drugih ne bi zavrgo. Dragi bratje i sestre, najlepša hvala za vašo odkritosrčno ljubezen, hvala, stotera hvala. Ljubezen ki sem jo dozđaj noso v svojem srci do Vas, je na toj vašoj pali ožarela, se povekšala i Vas obinola v tistoj milobi, kakše z rečjov povedati ne je mogoče. Jaz pridem k Vam — ali ne zdaj. Na kongres ne morem iz sledečih zrokov:

1. Gda je odločeno, ka se letošnji mednarodni euharistični kongres v Chicagi bo vršo, je vriskalo v meni srce od radosti, ki sija od oltara i se vrača nazaj na njega zavriskalo je v meni srce i se odprlo na ete reči: Idem na diko oltarskoga Svestva v Chicago i pri toj priliki obiščem svoje rodne brate i sestre iz naše lepe Slovenske Krajine, ki se nahajajo v Chicagi i v vseh zjedinjenih državah Severne Amerike. Odločo sem se i pripravljao sem se. A zgodilo se mi je kak i v nogim drugim: človek ravna, Bog pa zravna. Prišla je mesca novembra lanskoga leta tista strašna povoden, kakše naš kraj ne pozna. Húdo je besnela ta posebno tudi v mojem rojstnom kraju, pri mojoj prostoj a preljubljenoj domačoj hiši, šteta je pred par meseci zakopala gospodara, dragoga mi očo. Ostali so mi mati, jedini zemeljski kinč. To je povoden vrgla v posteo. Teško so obetežali i ležijo že več mesecov. Toga kinča nemorem ostaviti i iti na to dugo pot. To je moj prvi zrok, zakaj nesam mogo, dragi Amerikanci zdaj k Vam.

2. Ne po svojoj volji i želji, nego po želji našega ljudstva i z dovoljenjom cerkvene oblasti, kak je to predpisano, sam prevzeo preteški jarem poslanstva. Pred Bogom i svetom sem primorani dužnosti toga verno spunjavati, dokeč se po božoj volji te dužnosti ne rešim. Te dužnosti mi nalagajo zdaj jako veliko odgovornost. Po začasnom zakoni od l. 1925. se zdaj odava veleposestniška zemlja našim sirotam, v nogim vašim domačim v Slov. Krajini. Ide se za krüh, za vsakdenešnji krüh jezerim i desetjezerim. A kda se te krüh deli, je nevarnost, da pride naš narod ščista od krüha, če küpi zemljo tak kak se njemi ponüja ali kak se njemi vsiljava od nešterih. Naj te jezere naših ljudih rešim vkanjenja, naj jih špekulantje ne premotijo, ka bi si navezali bremen, za volo štteroga bi zemljo ne dobili, nego zgübili, moram ostati doma. Kristuš je te deleio krüh, gda je narod gladen bio. Jaz se tudi zdaj moram brigati za narod, gda potrebüje krüh, ka pride do njega po zakoni, ne pa ka bi ga z izigravanjom zakona te zgübo. Ljudi brez dela je vsikdar

več, ljudi brez jela i obleke je zato tudi vsikdar več. Gda to vnožino vidim, šteta je pred Kristušom ravnotelko vredna, kak jaz i kak mi vsi, te ne morem drugo praviti, kak on: *mili se mi vnožina*, — i ne drugo delati, kak On: poskrbeti njim krüh. Zato sem mogo ostati doma.

3. Tretji zrok, ki me je doma zdržao, je tisti poseo, na štteroga ste me, dragi amerikanci povabili. To so misijoni. Oprosil ste me, da pridem k Vam i Vam držim od fare do fare misijone. To delo potrebüje dosta časa. Najmenje polleta, če ne celo leto bi mogo ostati v Ameriki, da zadostim toj vašoj želji. A toga časa pa mi ne dovoli ne zdravje ne moja služba. Zato za zdaj odpústite, dragi bratje i sestre, morem odkloniti to vašo prošnjo. Ne odklonim je pa sledkar. Bom prišo zastalno k Vam v te namen, gda se rešim te službe i gda se mi zdravje tudi še nekelko bole vtrdi. To je najpre tudi še preslabo za veliko misijonsko delo.

To so mi vzroki, štteri mi za zdaj ne dovolijo, ka bi vas, dragi bratje i sestre Ameriki, obiskao. Ar me ljubite, bodete te moje zroke na znanje vzeli i mi odpústili odklon, to je moje vüpanje. Bodete na znanje vzeli mojo odpoved i se tolažili s tem: Gospod neso prišli na kratek čas zato, ka drugoč pride na dugši čas. I tak je, to je prava istina. Pridem drugoč i te na dugši čas. Tečas pa čuvaj i krepí Vas i mene dober Bog po svojo velikoj dobroti i milosti. Najprisrčnejše Vas vse z ljubeznosti pozdravlja

KLEKL JOŽEF

vp. plebanoš, nar. poslanec.

Čarne pike.

Naše ljudstvo pozna med drugimi tudi edno fajto graha, štteri je na polovico beli na polovico pa čaren, zato njemi pravi »den pa noč«. Ravno tak vóvidi program nove neodvisne prekmurske stranke, polovica je bela, polovica čarna. Belo polovico so odnesli s programa krščanske socialne stranke, ali SLS. šttero predstavljajo naše kmečke zveze, čarno polovico pa so sami skovali. Poglednimo samo par čarni pik v tom programu!

Prva nespametnost je v programu to: „Mi bomo morali brezpogojno z najmočnejšov strankov iti“. Gospodje, ali je ne vsakoj poštenoj i hasnovitój politiki na tom, da išče pravico? Ali pa je ta pravica doma samo pri najmočnejšoj stranki? Ali nam ne kaže politično življenje ravno nasprotno? Vzemimo danešujo politiko v našoj državnoj zbornici. Razprava proti korupciji, to je proti dobičkarom na rovaš države i siromakov, ki davek plačüjejo, ali je ne ta razprava pokazala, da so ravno tisti ljudje, ki so pod sencov najmočnejše stranke, vganjali najgrišo korupcijo? Tü se je šlo za žmetne milione, za žüle davküpláčüvalcov. Ali so ne ravno te najmočnejše stranke z vsov prefriganostjov i močjov delale na to, da se prepereči boj pošteni, menši strank proti toj gnülobi v našoj državi? Zđaj pa povemo, ka bi ta nova stranka bila že dol v Belgradi, pa bi šla z najmočnejšov strankov, ali bi ne te tudi med tistimi bila, štteri zagovarjajo i podpirajo korupcijo, štteri zagovarjajo i podpirajo dejanja tistih, ki so si delali milione na rovaš države. Povej ti ljudstvo, ki

ešče ljübiš pravico, ali bi moglo i ti zagovarjati politiko nove stranke, ali bi jo moglo celo podpirati?

Pred našimi očmi ešče stojijo strašni broji davkov, šttere sta dve najmočnejšivi stranki v državi zglasali i naložili na hrbet našemi verstveno izmozganomi ljudstvi. I3 jezero milionov je bič, štteroga narod z grozov gleda. Pravične davke ma država pravico terjati i državlani majo dužnost plačati. Shod proti korupciji, štteroga so v Ljubljani pozvale na pobüdo S. L. S. vse poštene stranke (Davidovičova, muslimanska, zemljoradniška) nam odkriva, da sđ ogromni milioni plačil, šttere siromaško ljudstvo plačüje, šli v žepo posamičnim bogatašom. To neopravičeno breme sta naložile ljudstvi, kak že povedano, dve najmočnejšivi stranki. I nova „neodvisna prekmurska stranka“ šče močnim strankam pomagati, ona šče biti tisti bič, s šterim bi bili biti naši žepi i ljudstvo naj bi ešče podpiralo to stranko, naj bi po toj stranki küšnoli te bič. Ali mislite, da bo naš človek resan šo notri v to neresno stranko?

Pa ešče več. Mi znamo, da na čeli te stranke stoji katoličanec, da je v odbori več katoličanov. Ali je znano tem, da je Pribičević z odobravanjom ministrov najmočnejše stranke skrčo kršč. veronavuk na meščanski šolaj i na šolaj za vučitele od 2 vüri na tjedan samo na edno vüro. Ali njim je znano, da je isti minister odtegnó vso državno podporo šolam, v štteri so vüli duhovniki i redovnice? Ali nevejo, da je to bio prvi velki vdarec proti pravicom kat. Matericerkvi? Znano je tudi, kak večkrat časniki pišejo — od toga je bio tudi guč v državnoj zbornici — da ravno pristaši zdaj, najmočnejše stranke agitirajo zato, da bi katoličanje prestopili v pravoslavno vero. I nova stranka, ka to sama pravi, šče z tov najmočnejšov strankov iti. Ka mate v programu od ver, majo tudi demokratje šterih voditeo je gorümenüvani minister. Na Českom je krščanska stranka bila v vladi, nego bojüvala se je za verske pravice, Vi pa pravite, da neščete boja.

Ne moč, nego pravica mora biti cio krščanske stranke! Ne iti z strankov, šteta je najmočnejša, i čaka brezi dela kakšo drobtino, nego, trdi boj, boj za pravice ljudstva, boj za pravičnost i spunjavanje zakonov v drž. upravi, to mora biti delo vsake poštene stranke.

Gospodje okoli nove stranke, povejte ali ste znali za to, ka ste zapisali v Vaš program, ali ne? Či neste znali, te slepo miš lovite na račun ljudstva i neвете, ka delate, či ste pa znali, potom povejte, ali se ščete držati te točke svojega programa, ali ne? Či neščete i ste to samo zavolo lepšega napisali, te je Vaše dejanje takše, štteromi ljudje, pravijo, da je skažljivo, či pa se resan ščete držati svojega programa, te je Vaša stranka protikršćanska, čiravno jo, kak pravijo edne vogrske novine, pokriviljo tri cele pa dve polovičnivi reverendi.

Tisti, krči komi hiža gori.

List „Népujság“ štteroga njegov lastnik in izdajateo izdava na starom programmi nadale, čeravno je bivši urednik lista šteo »Népujság« pod sebe skopati i vódati. To je šteo te včiniti, gda je z lastnoročnim podpisom priznao, ka list ne je njegov. Oblasti je zato ne trbelo nikaj drugo javiti, kak novoga urednika, ka je tudi včinjeno. Gda je na pol strani izišo, se je urednikovoga imena zato ne naštopalo gor, ar je tista stran prazna bila, kama se to štampa, predvsem pa

zato, ar je list noso namen i formo plakata. Na plakat pa po zakoni ne trebe napisati urednikovoga imena.

Članek v Népujsági je mogo Klekl Jožef pisati. V njem popolno istino piše i če gosp. Holsedl ne zadovoljen z tov istinov i štera se tam od njega trdi, se lahko pritoži na cerkevno višesno oblast, gde ne ostane vse zakrito med štirami stenami, najmenje pa zadoščenje. Če ne zadosti njegovej zahtevi škofova sodnija, sme prizivati više do Svete Stolice i sme tudi tožiti z dovoljenjom cerkvene oblasti, če je razžaljen svojega tovariša, pred svetskovi sodnijov. Te njemi to rad dovoli. Tiskovnomi zakoni, šteri da poslancom immuniteto, je SLS., v šteroj so tudi g. Klekl, proti glasala. A najmočnejše stranke, štere mi kak smo v programi povedali podpiramo, so ga zglasale, čeravno spoznamo, ka zakon da priliko, da se vnoga krivica lahko opre zasluženoj kaštigi. — Gospod Klekl pa, če so oni pisali članek, gotovo ne bi ga napisali, če ne bi bili osvedočeni, da istino pišejo. Če bi pa po slabih informacijah kaj netočnoga pisali, bi meli tudi telko duševne moči, da bi to popravili i dali zadoščenje.

V novoj stranki so vsi evangeličanski duhovniki tak mi pravijo. Pravimo, ka je to istina. Ali istina je to ešče bole, ka dozdej evangeličansko ljudstvo v pretežnoj večini navadno ne šlo z tistov strankov, v šteroj so bili njegovi duhovniki. Ka tej par katoličanskih duhovnikov, ki so k našoj stranki pristopili, ne bo za sebov vleklo drugih, nego je ešče odbilo od nje, zato verjem, ar ne morejo podpirati duhovniki, ki gorijo za božo čast, za zveličanje duš, duhovniki, ki so pri posvečevanju glasno obečali pokorščino pūšpeki, pravim, ne morejo ti duhovniki one podpirati, ki se postavljajo proti pūšpekovej odredbi, zakaj zahtevajo po svojoj dužnosti krščanski navuk vu cerkvi. Jaz mislim, ka duhovniki tudi zato ne morejo za sebov potegniti naše goreče duhovnike, ar je „neodvisna prekmurska stranka“ zavezo sklenola z komunisti i vsemi reakcionarnimi protiverskimi strankami, da pobije krščansko stranko, štera se bori za autonomijo. Autonomija, za štero sze bori krščanska stranka, pa zahtevle ne samo politično, nego i cerkveno pa šolsko autonomijo po splošnih zakonah kat. Cerkve. Proti celo cerkev obvezajočim zakonom se pa kat. duhovniki nikdar ne bodo borili. Zato pa vpokojeni plebanuš Klekl ne bodo sami, negi okoli njih bo vsa z Kristušovim duhom napunjena duhovščina.

Stranke svetski člani neso vsi Prekmurci. Ve je uradno glasilo naše stranke objavilo, ka je celo na vodilnom mestu stranke, v strankinom odbori zastopan g. Šikič, ki je dober hrvatski rodoljub iz Varaždina.

Do gospoda Klekl na sem bio vsikdar korekten, a on do mene tudi. Razsrdo sam se na njega samo zato, zakaj je agitirao proti kúpivanju veleposestniške zemlje, pri štere odaji meni kak posredovalci ne po krivici nego po zakoni ideta 2 procenta. Ali on kak poslanec je brano ljudstvo, ar moji ljudje so protizakonito zemljo znova klasificirali, i to tak, da so njej dali bolšo kakovost, kak je prle mela, narodi so se protili, ka zemljo zgūbi, če je ne kúpi, celo zemljo so odjemali od sirot, pobirali stroške od zemlje nerazmerjene itd. Vse to so svedoki z izjavov pod prisegov potrdili. I delalo se je to te, gda je odaja zemlje bila samo dovoljena, ne pa zapovedana i gda je zakon takši, ka ki kúpi zemljo, jo zna zgūbiti, ki je pa ne kúpi ne je vu nevarnosti, da jo zavolo toga zgūbi. Jaz kak jurist sem to vse znao Razsrdo sem se, zakaj je agitirao proti meni, zakaj ne je bogao mojega pisarniškoga pomočnika, ki ga je z lepimi rečmi i z pretenjom šteo od njegovd agitacije i pisarije štero vrši na hasek ljudstva, odvrnoti. Ar ne sam ga mogeo odvrnoti da ne drži shode i ne piše pod svojim imenom v »Novine« od začasnoga agrarnoga zakona, sam ga zatožo njegovoj višesnoj cerkvenoj oblasti, ar sam njegovo delo tolmačo kak razželenje moje časti. Pa on gotovo ne je šteo mene razžaliti i tudi ne me je, gda je vršo svojo poslansko dužnost i narod brano. Jaz pa sem se žalivo izrazo od njega pred ljudmi, ki so

prišli po svoje peneze, šteri njim ido nazaj, ar sem jaz sam priznao v svojoj vlogi na ministra za agrarno reformo, da pogodb nesam sklepaó z agrarnimi interesenti veleposestva grofice Zichy. Pa gospod Klekl je tak korekten bio, da kak vsigdar tudi zdaj je pozabo to žalitev vūpajoč se, da jaz sprevidim, da njega ne vodi v toj borbi kakša mržnja proti meni, ve me je vsigdar globoko poštvao i me ešče zdaj poštvuje, nego jedino ljubezen naroda. Poznao je on slabe, za narod nevarne strani začasnoga agrarnoga zakona i dužen je bio proti tem kak zastopnik naroda se boriti. Ovak niti vreden ne bi bio imena, ka je poslanec.

Vse vōdavanje pri novoj stranki ne nosim jaz. So drugi tudi, šterim je interes, da podpirajo stranko, štera je sovražnica krščanske stranke, zagovornice socialne pravičnosti. Moj automobil je tudi na razpolago stranki. Kak so negdaj boljševiki vozili svoje Novine z automobili razno po Slov. Krajini, da poterejo moč kapitalizma, ravnotak vozi moj auto zdaj »Naše Novine«, i »Néplap« tu razno, naj podpira kapitalizem. Razlika je pa ešče v tom, ka so se te nešterni kapitalisti, samo da rešijo svojo vrednost, pridružili komunistom, zdaj pa kapitalisti vabijo komuniste, naj njim tej pomagajo potreti krščansko stranko, štera se bori proti zatiravanju delavstva, proti krivičnomi obremenitvi kmeta, obrtnika, trgovca, pač vsakoga maloga človeka, štera zahteva zakon proti krivicam, štere dela kapitalizem i proti vsjoj korupciji. Ar se krščanska stranka bori tudi za verske pravice naroda, za slobošćino kat. Materecerkve, štero njoj je dao Kristuš i štere nesme sama nikdar za nikšo ceno odati, rajši vse pretrpeti, zato se stavi moj auto včasi tudi na farofi i z njega se širijo Naše Novine, štere pišejo proti pūšpeki i proti pravici vere i cerkve.

Jaz sem l. 1922. že mislo, gda sem že zastopao veleposestvo, da stranko ostanovim, zato sam se i vozo v M. Soboto, a ne sam se javo, kak bi dužen bio, najprve pri najmočnejšoj stranki, nego na zadajem sam poiskao g. Klekl na, ki so mi na moj načrt odgovorili, ka Prekmurska stranka že obstoji. Pravili so, ka je včasi prvo leto, kak je Prekmurje prikapčeno Jugoslaviji ustanovljena „Kmečka Zveza za Prekmurje“. Ta stranka se je združila z SLS. i dr. Korošec je priznao vse pravice, štere zahtevajo Prekmurci celo je pristao, da bo Prekmurje melo posebne pravice, gda se pride do autonomije. Prekmursko krščansko ljudstvo ne more iti z drugov kak krščanskov strankov. Krščeni ne more odobravati principa, ka mo šli z tov „najmočnejšov“ strankov. Krščeni ne more drugo praviti kak : idem z tov »najpoštenjšov« strankov. I ar je SLS svojo reč verno držala i se borila za Prekmurje z istov gorečnostjov, kak za celo Slovenijo i celo državo, zato g. Klekl držijo za prekmursko stranko samo tisto, štera združena z programom krščanskod stranke se šče boriti za naš kraj i našo ljudstvo. I gosp. Klekl so ostali dosledni. Kak so pod Madjari bili za krščansko politiko, tak so tudi zdaj. Kaputa ne so premenjavali, kak par őseb iz mladosti Prekmurja, ki so samo zato prišli v naš tabor, ar ščejo dobiti prinase tiste dobičke, štere njim je krščanska stranka ne mogla i ne smela dati i šteri če do teh ne pridejo, tudi nas povržejo.

Od mojega fiškališkoga dela nikdar reči neso pisali g. Klekl, ka bi to krivično bilo, zato pa 60 § nemore meti moči proti njim. Pisali so samo to, ka mi je auto kúpilo delo pri veleposestvih, ne pa samo fiškališka kancelarija. Vsi moji kolegi, g. fiškališje mi morejo priznati, ki neso si mogli ešče kúpiti automobila od svojih fiškaliških dohodkov, da mam pravico zahtevati plačo od veleposestev za svoje delo pri njih. Če mi je Bog srečo dao, da sam si po pravičnoj poti telko zaslužo, ka si lahko auto držim ka se mi je vrednost povekšala za mojo službo pri veleposestvih poleg kancelarije, je pošteno to delo. Če je pa to pošteno delo ne more biti razžaljenje časti, kda se povdarja, kak sam prišo do vrednosti. Edino to bi zameró g. Klekl na, zakaj to naprejšosijo samo od mene, da sam bogat, če ne bi znao, da je nova

stranka, štere duša sem jaz, že v prvój številki svojih listov zatajila vse brigo, lūbezen i delo njihovo za naš narod i kraj. Na to grdo nezahvalnost so mogli malo ostrej pisati.

Jaz bi lahko prepūsto parcelacijo lendavskoga i beltinskoga veleposestva bankam, a g. Klekl so bili proti tomi i bogao sem jih. Ljudstvi naj se pomaga. Jaz sem šteo tomi pomagati. G. Klekl znajo z drugimi duhovniki vred, da na dobre cile rad dam, da sirote tudi podpiram, ali nesam vervao pri parcelaciji tistim krivicam, štere je izneso g. Klekl, v svojis pritožbah, bio sam slabo informiran. Če bi jaz upoštevao njihove pritožbe, ne bi prišlo do te ostrine. Da se kolonistom pomaga, da se pravično reši agrarna reforma, so g. Klekl vsigdar urgerali i bili z menov zadovoljni, samo to njim je ne šlo vu glavo, zakaj ščem tak velke hūpermaksimume ; on je najmre vsikdar pravo, da je zemlje za siromake premalo, i da samo zato trebe nehati nekaj hūpermaksimuma, ka se narod reši patronatskih bremen. Ešče sam jih v Lendavi na vulici kregao, zakaj so štel, pa ne mogli preperečiti ustanovitev semenogojne postaje v Dokležovji, ar so se njim Dokležanci preveč smilili, ka jih je veleposestvo z krivicami na doljno rakičansko zemljo prisililo. Oni so na mojo prošnjo hodili z menov i drugimi zastopniki veleposestev celo pred dva ministra v Beograd, hodili so v Ljubljano k g. Lukani direktori i tu protestirali proti krivicam, štere so delali nešterni sekvestri na škodo ljudstva, lastnika i države i samo za svoj žep. Pa ne samo trikrat, nešetokrat so hodili k ministrom, njim pisali, v parlamenti gučali za to, naj se sekvestri odpravijo a brez takse, naj se zemlja oda, a po zmernoj ceni, naj država plača zemljo veleposestnikom, sirmaki pa naj v dugih letah jo državi odplačujejo, ka tak zemljo po lehkoj poti dobijo do rok, brez nevarnosti na zgūbo i brez dragih procentov na račun mašetarov, naj bo pravična revizija, naj se drva ne izvažajo itd. itd. Iskali so samo hasek ljudstva, krivice nikomi neso vćinoli i za svoje trūde i stroške, čeravno bi si smeli kaj računati, nikdar ni filera neso vzeli. Njihovo plača je bila nezahvalnost. Jaz sem njim šteo trūde i stroške povrnoti, štere so meli, gda so me oslobajali iz zapora v Srbiji, gda so se borili z menom vred za to, da narod pride do zemlje, pa sam njim ponūdo desetjezero kokoron. Meli so juš to vzeti ar so meli dosta potrošov, več kak je ta ponūjena šuma bila, pa bili so tudi siromak, ar so jih boljševiki popolnoma oropali i ar so njim vzeli v Szombathelyi protizakonito penzijo na prigovarjanje nešternih njihovih prijatlov — sovražnikov, ki se zdaj v mojoj strani zbirajo, a oni ponūjeni penez neso vzeli. Odgovorili so mi : »ka delam, delam po dušnoj vesti za pravico, proti krivici. To mi je dužnost. Če pa ščete obrnem te peneze v dober namen i so je v mojem imeni zročili v Beogradi gospodi rk. plebanuš M. Vagneri do roke na zidanje nove rk. cerkve v Beogradi, ki so jih oprosili, naj na njihovo cerkev kaj pobirajo. Obvestili so me šče s posebnim pismom gda so peneze v od mene določen dober namen obrnoli. Zaistino junaška nesebičnost, vse hvale vredna požrtvovalnost, štere svedok sem bio samo jaz, tak samo jaz lahko pišem od njé.

Jaz kak pravnik i zgodovino poznavalec znam, da so veleposestniki svoja imanja dobili da vzdržavajo Cerkev i branijo domovino. Brez prošnje je zato dužno veleposestvo to podpirati Cerkev i njene potrebe, njene ustanove. A vendar so g. Klekl z poniznov prošnjov prosili veleposestvo v D. Lendavi sporazumno z g. č. kanonikom vikarom D. Lendavi, pri kom so i to prošnjo vložili da se lazaristom ki bi se v D. Lendavi naselili za vzdržavanje cerkve i hiše podari od veleposestva potrebna zemlja. Sam g. vikar so ponūdili cerkev sv. Trojstva v te namen že naprej i se jako veselili toj dobroj stvari ar bi lazaristi pomagali največšoj fari v Prekmurji v duhovnom pastirstvi i tudi celomi Prekmurji z misijoni.

Znali so za to tudi sami g. misijonarje, da se g. Klekl potegūjejo za to, da iščejo vоргski i slovenski govoreče duhovnike, ki bi zadostili

düševnim potrebam vsega našega prebivalstva. Trüde i stroške svoje so g. Klekl darüvali ne na svoj, nego jedino narodi na düševni hasek. Jaz kak zastopnik veleposestva znam zakaj ne se je njihova prošnja poslühnola.

Jaz, kak Prekmurec moram gledati na to, da sinovje našega naroda pridó do slüžbe. To ljübezen sem se navčo od g. Klekna, ki, naj se te cio dosegne, so vse, ka so iz svojega siromaštva li mogli, darüvali v te namen. Ustanovili so najmre po velikom svetniki našega kraja sv. Martini imenüvani dijaški zavod „Martinišče“ v M. Soboti. Te zavod goji naše sinove za poštene državljanje i bodoče delavce naše krajine i to tak cerkevne, kak civilne. Za našo deco, za siromaško našo deco, ne samo ka so g. Klekl dali iz svojega, ka so mogli, nego na sebe so vzeli tüdi poniževalno delo prošnje i pri veleposestvi v M. Soboti prosili zemljo za zavod za deco našega ljudstva v tom zavodi. A veleposestvo šteroga namen je že sam po sebi, podpirati cerkvene cile, te prošnje ne je rešilo tak, da bi to zavodi lahko na pravi hasek bilo. Za drüge, za dobrobit našega ljudstva so se trüdili g. Klekl s temi prošnjami, pri njih ne slüžili, nego trošili, vsa hvala i čast njim ide.

Gospod inženir Bačić Árpád je grobijansko pismo pisao g. Kleklni poslanci zato, zakaj so, oni proti tomi, ka bi narod küpo zemljo, ar on kak domači človek si nemre tak kaj zaslüžiti. Te gospod inženir pravi, ka je prej vido nekše potrdilo od več kak jezero koron, štero šumo bi boljševiski g. Kleklni izplačali za zdravljenje. Tisti boljševiski, ki so na smrt iskali Klekna, ka je mogo v paverskoj obleki pred njimi bežati, to neso mogli včiniti že zavolo toga nej, ar so g. Klekl samo te povrnoli nazaj v naš kraj, gda so boljševiski že odtéc odšli. Te pa g. Bačić tü nekaj takšega trdi, ka ne de mogo pred sodnijov posvedočiti. Če bi boljševiski g. Kleklni zaistino dali jezero koron bi premalo dali, ar so njemi napravili stokrat večši kvar. Odnegli so njemi najmre nesamo lastno obleko zgornjo i spodnjo i ves živež, nego ešče drago cerkveno obleko z srebrnov posodicov za prečiščavanje betežnikov. Pa dali so njim krajcara ne. A g. Klekl, ki so telko kvarni, ešče dozday, čeravno bi meli juš, ešče dozday neso prosili odškodnine za svoj kvar. Oni so se, pred boljševiskov vladov zdravili v Radgoni i teh špitalskih stroškov neso mogli državi šenkati, štera njim je po strašnoj krivici napravila.

Gospod Klekl so že 16 let v penziji i te svoj vpokojeni stan so samo zato zapüstili, ar je to narod želo od njih. Poslanstva nikdar neso prosili, nego narod jih je sam oproso, naj je prevzemejo i so ga iz ljübezni do naroda samo z dovoljenjom cerkevne oblasti sprejeli, kak to cerkveni zakon predpiše. S slabim zdravjom so to grozno bremen na sebe vzeli i je nosijo i vsem so na pomoč bili, ešče i tistim, ki so jih pred lendavski preki sod postavili, da jih osmrtiljo. Njihova osveta je bila vsmiljenje. Pa čeravno so vnogi izmed tistih, šterim so pomagali, gda so v nevolah bili to zlorabili. Tak najmre pravijo: »ne morem nači delati, kak predgam. Kristuš vči na to ljübezen.

So poslanec, pa vendar predgajo, mešüjejo, prečiščavajo, spovedavajo doma i v Belgradi, ar düše to potrebüjejo. Teško, bi pravo skoro nemogoča naloga, pa oni jo zvršavajo, ar se z svojega zvišenoga pozvanja in kak poslanec ne spozabijo. Gda vidim ka tak delajo, ne verjem i ne smem verovati, čiravno mi je dükovnik pravo tü, ne verjem, ka bi g. Klekl v Martjancih pred püšpekem pravli: „Kristuš je tüdi komunist bio.“ Oni so pravili, ka krščanska politika svoja načela od Kristuša ma, ka so se ta z njim porodila. I to je tüdi tak, ar pravičnosti ljübezen, šterive sta fundament krščanske politike, je Kristuš prineso na svet. V tom smisli so govorili i reči komunist niti imenüvali neso, zato me je nafarbao ki mi je to sporočao.

Verte mi zato vsi, ka večne ideje predganje i te nasledüvanje tüdi v politiki, kakšo vodijo g. Klekl, nam spravi vekšo diko i vekše

veselje, kak ustanavljanje „neodvisne prekmurske stranke“. Dr. Némethy Vilmoš bi mogli članek „Tisti kriči, komi hiža gori“ i šteri je dnes tjedén objavljen v 2. št. „Naših Novin“ tak napisati, kak je tü napisan. To je gola istina. I na kelko ne je tak napisan, so oni odgovorni z vsemi posledicami za krivice v članki iznešene pred Bogom i ljudmi.

KLEKL JOŽEF
narodni poslanec.

GLASI.

Slovenska Krajina.

Bakovci. Naši vrli gasilci, kak čüjemo praviti, pali ščejo nekšo lepo igro predstaviti. Hvalevredno od naši gasilcov je to, da, kda indri priredijo plesne veselice, te naši predstavljajo kakšo lepo, poučno igro. Tak so nas pred par tjedni razveselili z prelepov svetopisemokov igrov „Zgubleni sin“. Pri toj zadnoj igri so se z vekšega vsi igralci potrüpili, da je bila igra resan lepa. Želimo našim vrlim gasilcom v bodoče dosta uspeha i sreče!

Postajališče v Dokležovji. Mistliti smo, ka bo naskori odpreto naše postajališče, ar je prle velka sila bila za nakapanje zemle i kamla, štero so morali nakopati okolčanje. Mi smo svoj kuluk napravili i pripravili lepi prostor za postajališče, železniška oblast pa svojega nešče, da bi postavila zastrž. Vsake kvatre komaj pride kakši količ na mesto. Zday je prišla tabla, štera pravi, da je tü postajališče Dokležovje, či pa iščeš postajališče, ga nega i nega, tüdi či boš pri belom dnevi s posvetom iskao.

Zgodovina šivalnoga mašina. Dosta takših reči mamo, vidimo i nücamo od šterih ne vemo kak so prišle naprej. Pa je to ne lepo. Zato bo vsaki veseli, či njemi za zday povemo, ka je mašin za šivanje (štepanje) iznajšeo amerikaneec Howe. Za njim je prišeo tüdi amerikanec Newport Gondon Kay, ki je mro l. 1903. Te ga je izpopolno. Za tem sta ga ešče bole izpopolnila brata Tomaž i Izak Singer. To je bilo pred 20 leti pa že skoro vsaka drüga hiža ma takši mašin. Zakaj? Zato ka je potreben. Što ga ešče nema ga po fal cení dobi, za 5 dinarov, či si küpi srečko loterije za Martinišče. To je čista istina, ar med dobitki bo tüdi Singer mašin.

Bratonci. K nam so tüdi prišli kortešerat za novo „slabostojno prekmursko stranko“, samo ka pri nas nede sreče. Zakaj ne? Zato ne, ar mi znamo, kama smo se vsikdar obračali za tanač i pomoč, kda je bilo to potrebno. Obračali smo se na g. Klekla, nikdar pa ne na g. dr. Némethya. Tüdi vidimo, kak se voditelje nove stranke vozijo šegavo v avtomobilaj, g. poslanec od Slov. Ljudske stranke, pa neopaženo, tiho. Pa tüdi znamo da vožnja v avtomobilu dosta košta i da to mora nekaj plačati.

Torta za zidanje Martinišča. Na gostüvanji Bencakovoga Franceka v Satahovci so lepo torto odločili za Martinišče. Torte so zlicitali za 100 Din. 50 p. i te peneze po uredništvu „Novin“ zročili ravnateljstvu zavooa. — Bog plati za lepi dar.

Država.

Velki ogen je nastao v Zagrebi v ednoj fabriki za kože. Najprle je začnolo goreti skladišče. Trikrat je v skladišči ekspodiralo i kda je počilo je razvrglo ogen na vse strani. Okoli küžnarije je zgorelo dosta hiš. Škode je okoli 10 milion dinarov.

Amerikanci pridejo letos ravno tak na obisk v domače kraje kak lani. Glas je prišeo da so že na poti. Tü njim pripravljajo slovesen sprejem.

Svet.

Iz države velikih nesreč. Na Japanskom, kde so velke nesreče navadne, pišejo, da sta se dogodili 2 velkivi nesreči. Ognjeni breg Tokahi, od šteroga niti nevejo, kda je vömetao, se je pali pobüdo i začeo iz sebe lejvati žarečo lavo. Več kak 700 hiš je porüšeni, 33 mostje i cesta na 6 kilometrov pa pretrgana. — V varaši Kitaura na

severnom Japanskom je pa bila povoden v šteroj je najšlo smrt 18 lüdi i 114 hiš je podreti.

Vázsonyi nekdašnji vogrski minister mro. Starejši vojaki se spominajo toga imena z bojišča, kde so njim večkrat do rok prišle vogrske novine. Bio je židov; v parlamenti se je borio za občno i ednako volilno pravico i je znani po svoji ognjeni govoraj v budimpeštanskoj zbornici.

Domača politika.

Kda so vladne stranke pokazale, da nema jo istinske vole potreti korupcijo v državnoj upravi, so se vse nasprotne stranke zedinile v tom, da se naj te boj prenese iz državne zbornice med narod. Tüdi narod naj pokaže, da je proti toj gnilobi i da podpira vse tiste, ki se vojsküjejo proti korupciji. Prvi shod se je vršo v nedelo, 30. t. m. v Ljubljani. Na shod je prišlo okoli 7 jezero ljudü, ki so vsi bili jako navdüšeni za boj proti korupciji. Govorniki so naprej prinašali grde korupcije Pašičovoga sina. Davidovič je pravo, da je pri posredüvanji Rade Pašič zaslüžo 19 milionov; dr. Spaho pa, da ide jezeropetsto milionov, to je vse direktna dača v žep korupcionistov. Za njim je govorio Dr. Joca Jovanovič. I on je povedao, da je Pašičov sin dobo pri ednoj küpčiji lokomotiv (železničnih peči) 15 milionov i pri naročili blaga v Nemčiji je telko profita meo, da si je v Berlini küpo 17 hramov. Vse to je ljudstvo z velikim „doli s korupcijov“ sprejavalo i z dugotrpečim ploskanjom i odobravanjom potrdjavalo, da je proti korupcijski boj potreben za čast i srečo naše države.

Pa tüdi vlada bi rada kazala, da njoj je korupcija ne povoli, zato je predložila poslancom, naj zaberejo odbor, šteri v 6 mesecaj preišče vsa korupcionistična dejanja. S tem pa je vlada pokazala, da korupcija je, pa jo nešče z vsov ostročov iztrebiti. To se vidi tüdi s toga, ar so v odbori, šteri naj preišče korupcijska dejanja od radikalne stranke sami Pašičovi pijatelj i ar vlada samo z zakonskim načrtom opomina krivce, naj v bodoče ne delajo več kaj takšega.

Neštérni radikali so vložili tüdi proti Korošci interpelacijo, štera pa ne krivi Korošca nikaj, da bi si kaj spravó, neka samo pravi, da je država kvar mela, da je Korošec naročo nekše blago v Ameriki, Korošec šče, da ide pred sodišče i tam zaveže jezike tistim, ki ga opravljajo.

Vlada je tüdi predložila zakon za zenačenje direktni davkov (od zemlje hiše itd.)

V radikalnoj stranki so ločeni. Edni so za zvezo z Radičom, drügi ne. Neštérni pravijo, da bo za togavolo morala naskori Uzunovičova vlada iti.

Svetovna politika.

Portugalsko. V zadnoj šte. smo pisali od vojaške revolucije na Poljskom. Zadnje dni minočega meseca se je zgodilo nekaj podobnoga na Portugalskom. V varaši Oporto sta se protipostavili dve diviziji, šterima se je pridružilo tüdi drügo vojaštvo. Vojaki so vdarili proti glavnomi varaši Lizaboni. Ali se jim bo posrečilo kak Pilsudskomi na Poljskom, je drügo pitanje.

Jugoslovansko-francoska obrambna zveza. Pretečni tjedén je hodo naš zvünešnji minister Ninčič v Parizi, kde se je pogajao z francuskim ministerskim predsednikom Briandom za obrambno zvezo. Kak listi pišejo, sta se med sebov sporazmela.

Izjava.

Podpisani Viljem Németh, gostilničar v Mačkovicah, prekličem: vse žaljive neresnične besede, katere sem govoril v moji gostilni o gosp. Z. Škof, postajenačelniku v Mačkovicah ter stem njemu močno škodoval na ugledu in časti. Prosim s tem javno za odpuščanje, ter se zahvaljujem imenovanemu, da je odstopil od nadaljnih korakov! Mačkovci, 30. maja 1926.

NÉMETH VILJEM

Sprejme se

VAJENEC (inaš)

iz poštene hiše za kolarsko obrt. Zglasiti se na TAJNIŠTVI Sloven. ljudske stranke v Murški Soboti.

Dijaško polje.

Kako začeti?

Odgovor.

Naše ravnine so tihe in mirne, naši griči so nizki in skromni. Duše naše so mehke in nežne, napolnjene z otožno sanjavo. Čela naša so pa jasna, oči naše mirne in srca naša vedra, hrepeneča po sinjih jasninah.

Naše ravnine so tihe in griči naši skromni. In duše naše so prethi in preskromne, da bi vstala katera izmed njih in zaklicala: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi, pripravljajte pot Gospodovo...“

In vendar, slišale so duše naše s svoji čistosti glas vpijočega v puščavi in pripravile so pot Gospodu in pripravljajo pot Gospodu.

Nihče pa ismed nas v svoji priprostosti ni klical: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi...«

Močna roka in silni glas, ki nas budiš iz globokgea spanja in dvigaš z zadnjega mesta, oprosti nam, zakaj nas budiš v našem skromnem bivališču ob enajsti uri, ko smo mi že od zgodnjih svitov sem na livadah, med duhtečim cvetjem? Oprosti nam, mogočni, silni glas, če smemo vprasati te, si morda ti šele sedaj se vzdramil?

Sicer smo pa vsakomur za vsako kričavo ustmeno ali pismeno reklamo o svojem globokem spanju in zadnjem mestu v krogu izbranih, iz dna svoje tihe, skromne duše — hvaležni.

F. BAJLEC.

Cene:

Zrnje: 100 kg (metecent) pšenice 325 Din., žita 230 Din., ovs 195 Din., kukarice 175 Din., ječmena 215 Din., hajdine 260 Din., prosa 240 Din., pšen. otrobov 135 Din. **Živina:** Govenska v Ljubljani kg. 9—10 Din., teoci 12—13 Din., svinje 15—17 Din. **Krma:** Sena 60—70 Din., slame 40—60 Din. metecent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 59 par, Schiling 8 D., Česlovaška krena 1 D. 67 p., Nemška zlata marha 13 D. 53 p., Francoski frank 1 D. 74 p., Švicarski frank 11 D. Taljanska lira 2 D. 20 p., 100 Madjarski kron (nova em.) 7 par.

Mali oglasi.

K odaji

so edna dobra kola za krave v Odranci pri KOLENKI trgovci.

Posestvo se prodaja!

Lepi vinograd se prodaja v bližnji okolici Gornja Radgona, 12 oralov je vsega skupaj. — V vinogradu sta 2 poslopji in gostilna, zraven lep sadonosnik, lep bukovi les in lepe dobro noseče gorice. Cena se povej v

TRGOVINI

Anton Korošec

v GORNJI RADGONI
pri Murškem mostu.

POZOR AMERIKANCI!

Proda se od Ormoža 3 minute oddaljeno posestvo, obstoječe iz zidane z opeko krite hiše z 4 sobami, kuhinjo, kamro ter kletjo za žito in 2 podzemeljski kleti. K temu spadajoče gospodarsko poslopje za prostor 2 govejih živin, 6 svinjakov, škeden, parma, drvarnico in korožnjak. Nadalje sadni vrt ter 3 pluge oralne zemlje in poleg se nahajajoče kovačnice z orodjem. — Cene kakor tudi pogoji se izvedo na licu mesta.

Dopisi pod št. 1000 na upravo lista.

Prekmursko kat. podporno društvo sv. Ivana Krstitela

št. 13. spadajoče pod družbo sv. Družine. Društvo je ustanovljeno 15. septembra 1920. I. in je najboljša za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagu. Zavaruje se lahko od 250 do 500 dollarov. Moški in ženske od 16. pa do 55. leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačujejo vsi po enojni ceni 15 centov na mesec, a stareši pa po svoji starosti, če se mladi da notri menje, če stareši več. Seja je vsakdo 4. nedelo v meseci ob 2 uri popoldne v Cerkveni dvorani sv. Števana, Lincoln št. po 22 Pl. V slučaju poškodbe član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol. za zgubo ednoga oka 100 dol. za 2 oke 250 dol. tak ravno za roko ali nogo če je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali nogi 50 doll. Odborniki so: predsednik Andre Glavač, 1844. 22. nd Pl. podpredseenik Martin Gabor, tajnik Štefan Lujz 1929 22 nd. Pl. blagajnik Ivan Denša 2730 Arthington št., zapisnikar Matjaš Hajdinjak, nadzorniki: John Horvat, Mihal Haclin, Frank Gjörkiš, vratar Štefan Majcen, voditeo Janoš Hren.

SENO,

Superfosfat, Portland-Cement, Papir za zid, Papir za pokriv, Karbolineum, Ter Kovačko vogelje, Steinkol, Drva, Les — se dobi pri
VIKTOR CZIPOT
trgovci
v MURSKI SOBOTI.

K ODAJI

so pri GUTMANI, trgovci na Cankovi vsake vrste štelaze i pulti za drobno i manufakturno blago.

K odaji:

gostilna v Črešnjevcih

pri Radgoni, obstoječa iz dveh hiš, štao i škednja pa približno 4 pluge zemle; gostilna v GORNJI RADGONI z ogradom, štami i škedjom. Obe gostilni dobro nosita. Cena nizka, po dogovori. Pitati je pri POSOJILNICI v GORNJI RADGONI.

Pozor AMERIKANCI!!

Proda se pri mestu Ormož zidani mlin z stalnim vodnim pogonom na 4 pare. In sicer dva za mletje na pejtlanje in ova dva za floh, z 3 sobami ter 1 kuhinjo. K istem posestvu spadajo: 1 hiša z 2 sobama ter 1 kuhinjo in podzemeljsko kletjo. Nadalje gospodarsko poslopje, hlev za 4 goveje živine, 7 svinjakov in 1 škeden. Mlin in hiša sta zidana v popolnoma dobrem stanju ter z opeko krita. Gospodarsko poslopje je zidano in z slamo krito. K temu posestvu spada sadovnjak, 2 senožeti, 3 njive i 1 šuma v skupni izmeri 7 plugov. Cene, kakor tudi pogoji se izvedo na licu mesta. — Dopisi pod št. 2000. na upravo lista.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI BARNABÁŠ
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami	trgovci z papirjem igračami v M. Soboti št. 180. poleg r. kath. cerkvi ino pošte.
v Murški Soboti.	

KMEČKA POSOJILNICA

v MURSKI SOBOTI

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo.

Obrestuje hranilne vloge po 8%. Kmečki penezi naj se vložijo v kmečko posojilnico naj služijo kmečkomi ljudstvi.

Podpirajte „NOVINE!“